

Jaciment arqueològic de La Mola

Matadepera

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	La Mola
Emplaçament	Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
Alçada:	1103

Coordenades:

Latitud:	41.6408
Longitud:	2.01822
UTM Est (X):	418235
UTM Nord (Y):	4610361

Classificació

Número de fitxa	08120 - 409
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Ibèric Romà Medieval
Segle	II aC - XV
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Tot i que s'han fet diverses campanyes d'excavació arqueològiques, l'erosió del sòl provoca que es vegin restes òssies en superfície, que sovint causa alerta entre la gran quantitat d'usuaris de la zona i provoca informacions alarmistes als mitjans de comunicació.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Observacions protecció:	Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 42 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació:	dt., 22/09/2009 - 12:00
Número inventari	
Generalitat i altres	

inventaris	Si (CC.AA)
Accés	Difícil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Pública
Titular:	Diputació de Barcelona. Rambla Catalunya, 126 08029 Barcelona
Fitxes associades:	
	<u>Monestir de Sant Llorenç del Munt</u>
Autoria de la fitxa	Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa:	dl., 03/05/2021 - 11:53

Descripció

La Mola és punt més alt del massís de Sant Llorenç del Munt, dins el Parc Natural de sant Llorenç del Munt i l'Obac. És una extensió de terreny erm, vorejat per poques feixes de contenció de terres o d'antic conreu, on en el segle XI es va establir el monestir romànic de Sant Llorenç del Munt. Però s'ha documentat, en superfície, la presència de material arqueològic d'època ibera i romana; alguns fragments més o menys rodats de ceràmica comuna o d'àmfora ibèrica, teules romanes, però també monedes romanes d'època imperial (Cardús, 1964).

La interpretació d'aquestes restes que en fa Miquel Tarradell (1979) és la d'un assentament de caràcter religiós, al·ludint a la poca idoneïtat del terreny per a un ús agrícola i que l'establiment d'unes esglésies cristianes, documentades l'any 947, dedicades a Sant Llorenç, Santa Maria i Sant Miquel, respondrien a un procés de sincretisme, per tal de cristianitzar llocs de culte pagans.

Independentment que futures investigacions determinin la veracitat d'aquestes hipòtesis, el cert és que encara avui en dia es poden veure fragment ceràmics d'època ibera i romana en superfície. Així com restes òssies humanes, molt probablement d'antics cementiris medievals del cenobi que no es van extreure en el seu moment.

Del complex monàstic que substituï les esmentades edificacions dedicades a Sant Llorenç, Santa Maria i Sant Miquel, se'n tenen molt poques dades. Només s'ha conservat l'església, una galilea o atri adossada al mur sud i la torre inacabada del cloquer. La resta d'edificacions del complex monàstic han desaparegut. L'església es de planta de creu grega, amb un petit creuer amb cúpula o cimbori. Predomina interiorment la impressió d'un edifici de planta basilical amb tres naus acabades amb els seus respectius absis.

Restes adossades al mur nord de l'actual refugi casa, consisteixen en uns llenços de murs que formen l'angle sud-oest. d'un edifici anterior. El parament extern d'aquests, presenta opus emplecton, amb carreus relativament grans i la forma preferentment quadrada d'aquests carreus, contrasta amb l'aparell de l'església, de carreus estrets i allargats menys polits en superfície. L'edifici es recolza directament sobre la roca. En tota la superfície de l'església la roca ha estat anivellada i forma la base del paviment.

Observacions:

L'any 1997 s'hi realitzaren campanyes d'excavació arqueològiques, els materials dels quals s'han dipositat a les dependències del Museu Nacional d'Arqueologia.

Història

Un document de l'any 947 fa referència per primer cop a les esglésies de Sant Llorenç, Santa Maria i Sant Miquel al cim del Munt, bé que per d'altres documents sembla que es tracta d'un sol edifici amb tres altars o capelles.

Cap a l'any 973 el comte Borrell ho cedeix al monestir benedictí de Sant Cugat, que sembla que va enviar-hi uns monjos. Però la incipient vida monacal quedà desbaratada arran de la invasió d'al-Mansur l'any 985.

L'any 1013 els comtes de Barcelona en van recuperar la propietat i l'any següent s'hi fundà un monestir benedictí independent, amb l'abat Borrell, que tingué una etapa de molta vitalitat sota l'abat Odeguer (1029-1071). Durant el seu abaciat es construï l'església nova, consagrada el 1064, i es fundà el priorat de la Llacuna. El monestir tenia aleshores 14 monjos.

El 1088 el monestir va ser sotmès a l'abadia de Sant Ponç de Torneres, i el 1098 a Sant Cugat del Vallès. El 1225 l'abadia encara tenia 10 monjos, però aviat començà el seu declivi: 8 monjos el 1319 i 5 el 1418. Al segle XVI ja no tenia comunitat, només un abat comandatari i un monjo o un parell de sacerdots. El 1608 mor el darrer abat, i el monestir i les seves rendes són unides al col·legi seminari de la Congregació Claustral Tarraconense, primerament instal·lat a Lleida i després a Sant Pau del Camp (Barcelona).

El 1804 el darrer monjo llec deixa el monestir, que és saquejat per les tropes napoleòniques el 1809. El monestir restà abandonat, fins que entre 1868 i 1871 Mn. Antoni Vergès i Mirassó el restaurà i n'escriví una notable monografia.

Des d'aleshores el conjunt ha estat objecte d'algunes restauracions. El 1947 es constituï l'associació d'Amics de la Muntanya de Sant Llorenç del Munt, que restaurà l'hostatgeria entre 1948 i 1950. L'any 1980 la Diputació torna a fer noves obres de restauració.

Finalment, l'any 1972 es va aprovar el projecte de Parc Natural de Sant Llorenç del Munt-Serra de l'Obac, que afecta 2.655 Ha de terreny entorn del monestir.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier ; JUAN-MUNS, N. et al. (1989). Carta Arqueològica del Vallès Occidental. Arxiu d'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

PLADEVALL, A., ADELL, J.A.(1991). *El Monestir Romànic de Sant Llorenç del Munt*. Barcelona: Artestudi.

PUIG, P. (1995). *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa*. Diplomataris segles X-XI. Fundació Noguera.

TARRADELL, Miquel (1979). *Santuàries ibero-romanes a llocs alts*. Memòria de l'Institut d'Arqueologia i Prehistòria de la Universitat de Barcelona.

VIÑAS, J. (1991). Resultats de les excavacions al monestir de Sant Llorenç del Munt. Dins Actuacions en el patrimoni edificat medieval i modern (segles X al XVIII). Quaderns científics i tècnics. Diputació de

